

Brief van de maand januari 2009

Een nieuwjaarswens op rijm

De afgelopen weken heeft een ieder ongetwijfeld weer veel kerst- en nieuwjaarskaarten ontvangen. Ook in vroeger tijden verstuurde men dergelijke wensen naar familie en vrienden, maar dan in briefvorm. Een mooi voorbeeld hiervan is de afgebeelde brief uit december 1779 van Hendrikie ten Broek. Hendrikie schrijft aan haar man Christiaan de Cerff die stuurman is in dienst van de VOC. Wat Hendrikies nieuwjaarswens bijzonder maakt, is dat deze berijmd is:

'Nu wen[s]ch ik mijn lieve man in dit n[ie]uwe jaar veel heijl en seege en al wat hier op aart van God kan sijn verkreege. Leert hem recht kenne nu in uw jonge teijd. Legt hem u herte voor en weest in hem verblijt.'

Hendrikies berijmde nieuwjaarswens doet denken aan de wensbrieven of wenskransen die kinderen destijds aan hun ouders en andere familieleden schreven op 'de Hoogtijden des Jaars'. Deze wenskransen, vaak versierd met een gedrukte sierrand, waren bedoeld als schrijfoefening (en tevens ter versteviging van de familieband) en leverden het kind meestal een cadeautje of wat geld op. Hendrikie laat haar nieuwjaarswens overigens nog volgen door een tamelijk lange liefdesverklaring, eveneens op rijm, waarin zij haar man eeuwige trouw belooft. Deze brief met de liefdesverklaring laat mooi zien dat het dikwijls niet meeviel om zeemansvrouw te zijn, maar Hendrikie zal haar man 'midden in de vreugd en midden in de pijn' tot de dood getrouw zijn.

Meer informatie over Hendrikies brief en nieuwjaarsbrieven in de achttiende eeuw in: *Sailing Letters Journaal I, De dominee met het stenen hart en andere overzeese briefgeheimen*, p. 66-71.

